

Lídia Molano: «L'objectiu és apropar el refugi dels Rasos a la gent del Berguedà i al seu teixit associatiu»

Els nous guardes del xalet-refugi dels Rasos de Peguera es proposen acostar aquest equipament històric als berguedans, alhora que volen convertir-lo en un pol d'activitat i posar-ne en valor el passat

Lídia Molano, guarda del xalet-refugi dels Rasos de Peguera. | Pilar Màrquez Ambròs

Ha estat mig any tancat però ja torna a bullir d'activitat. Lídia Molano i Xevi Generó s'han convertit fa poques setmanes en els nous guardes del xalet-refugi dels Rasos de Peguera, a 1.805 metres d'altitud. Aquest refugi va construir-lo el Centre Excursionista Montserrat de Manresa el 1933 i va ser restaurat l'any 2014 després d'un incendi.

Durant els darrers vuit anys, Molano i Generó, que són parella, han treballat incansablement al refugi d'Ensija. El 2012, quan van agafar-ne la gestió, estava tancat. Als Rasos, enceten nova etapa encara que la serra d'Ensija, diuen, continua sent casa seva. Ella té 32 anys i és nascuda al Vallès Occidental, mentre que ell en té 35 i és d'Osona.

NacióBerguedà ha visitat recentment el xalet-refugi dels Rasos de Peguera i ha entrevistat a Lúdia Molano, que explica que es proposen acostar aquest equipament històric als berguedans, alhora que volen convertir-lo en un pol d'activitat i posar-ne el valor el passat. Lúdia Molano i Xevi Generó van presentar-se al concurs per a la gestió el desembre i volen aprofitar l'experiència que ja tenen a Ensija per impulsar-lo.

Junts, reivindiquen la memòria històrica del refugi situat a Castellar del Riu, i el paper de la dona com a guarda de muntanya, ja que, segons explica Molano, les guardes sovint són les grans oblidades.

- Quins plans tenen pel xalet-refugi dels Rasos de Peguera?

- Aquests vuit anys al refugi d'Ensija ens ha servit per conèixer bé el teixit associatiu del Berguedà. Aleshores, el que ara volem és obrir aquest refugi a la gent de la comarca i a les entitats. Evidentment que el refugi està obert a tothom, però ja d'entrada tenim previst fer-hi activitats que ens acostin als berguedans i a les lluites que hi ha en defensa del territori i el medi ambient, com és el cas de l'oposició a la incineradora de Cercs, a Coll de Pal o al centre d'alt rendiment esportiu que un empresari planteja a Peguera. Acollirem xerrades, col·loquis i propostes en aquest sentit. El nostre objectiu és acostar el refugi dels Rasos de Peguera a la gent i al teixit associatiu de la comarca del Berguedà.

Amb el refugi com a punt de partida hi ha la possibilitat de fer rutes i practicar esports de muntanya tant a l'hivern com a l'estiu, volem potenciar-ho amb la complicitat de les entitats.

- En aquests moments, quines activitats s'hi estan portant a terme?

- Fem activitat clàssica de refugi com poden ser els àpats i les pernoctes (hi ha 32 places amb habitacions familiars i també una habitació gran de lliteres). I hem començat a fer una activitat mensual més de caire cultural i social, els divendres a la tarda-vespre un cop al mes.

Divendres 31 de gener vam iniciar aquest cicle d'activitats amb una xerrada del Grup de Defensa de la Natura del Berguedà i un concert d'en Guillem Roma, i a finals de mes, projectarem la pel·lícula documental *La maleïda 1882*, que recrea la gran travessa de Jacint Verdaguer a l'Aneto.

La idea és anar fent cosetes en l'àmbit cultural, obrir-ho al Club d'Esquí Berguedà (CEB), als Mountain Runners, als Punxats que fan temes de parapent, entre altres. Al refugi, tenim totes les revistes que es van fer al Berguedà a partir de l'associacionisme. És una etapa que encarem amb molta il·lusió i com un projecte a llarg termini.

- Hi passa molta gent pel refugi els caps de setmana?

- Sí. Encara que costa molt de dir-ho perquè fa molt poc temps que hi som. Els caps de setmana que hi ha hagut neu sí que hem notat un augment de la gent que hi ve, tant els divendres com els dissabtes i els diumenges. De moment, nosaltres obrim des de divendres a la tarda fins diumenge. A l'estiu, tenim previst tenir obert gairebé cada dia de la setmana i no estem tancats a rebre reserves. Després de l'estiu, si veiem que és un projecte que funciona, ens plantejarem obrir més dies entre setmana.

"El fet que les pistes de Rasos de Peguera fossin obertes fa anys i ara estiguin tancades, fa que molta gent senti certa nostàlgia i s'apropi"

- Ara per ara, d'on són els visitants que arriben al refugi dels Rasos?

- Una mica de tot arreu. El fet que les pistes de Rasos de Peguera fossin obertes fa anys i ara estiguin tancades, fa que molta gent senti certa nostàlgia i s'apropi. Des de persones d'Osona fins a gent del Bages o de Barcelona i l'àrea metropolitana. No ens enganyem: aquest és un territori que els de Barcelona tenen a tocar, en una hora i mitja poden tocar neu i això fa que els resulti atractiu.

- Quin tipus de menjars fan vostès?

- Fem menús i fem entrepans. Un dels diferencials amb què volem treballar per als àpats que elaborem són els productors de proximitat, defensant el territori i posicionant-nos al costat d'iniciatives que vetllin per la preservació del medi.

- Renunciaran a la gestió del refugi d'Ensija?

- No. Hi ha uns amics que ens estan ajudant els caps de setmana, però nosaltres seguim gestionant-ho. Hem ampliat equip amb Ester Godina i Roger Cararach per poder-hi obrir amb normalitat.

- Per què van decidir ser guardes del refugi d'Ensija fa vuit anys?

- En Xevi va decidir fer un canvi de vida i dedicar-se a la gestió del refugi, que l'any 2012 estava tancat. Jo m'hi vaig afegir després. Ell era tècnic d'Esports i jo venia del món de l'excursionisme i dels agrupaments escoltes. En l'àmbit familiar, tenim molt arrelat el món de la muntanya i aquesta zona del Berguedà ens agradava molt. Després de vuit anys, ens sentim part de la comarca.

- Com ha estat l'experiència a la serra d'Ensija?

- Molt positiva. Però les esquenes començaven ja a estar una mica afectades perquè hi hem carregat molts quilos de menjar. No s'hi pot accedir amb vehicle. Per això, vam fer un *Verkami* per poder-hi traslladar el material amb helicòpter (el menjar, els pellets de fusta, el butà, etcètera) que va tenir un èxit brutal. Ens va permetre obrir tot l'any passat i poder seguir obrint durant l'estiu. És un refugi que ens estimem moltíssim però que també té certes limitacions. Tenim moltes ganes de poder obrir-nos a activitats molt més àmplies, de poder fer més activitats culturals.

Pel seu difícil accés, a Ensija això no ens era possible. Sí que hi hem organitzat cicles de concerts, i hi hem acollit molts excursionistes, però l'espai és petit i accedir-hi és molt complicat. El xalet-refugi dels Rasos és una oportunitat en aquest sentit.

- Els Rasos de Peguera són un recurs desaprofitat al Berguedà?

- Bé, jo el que puc dir és que el refugi dels Rasos és un equipament que molta gent del Berguedà coneix bé, que hi té un vincle sentimental molt important. A mesura que vas rasant, tothom en guarda històries. Evidentment, és un espai que la gent s'estima i que hi ve. A partir d'aquí, crec que està bé que els espais es dinamitzin, sempre que siguin respectuosos amb el medi ambient.

"Un dels diferencials amb què volem treballar per als àpats que elaborem són els productors de proximitat, defensant el territori i posicionant-nos al costat"

---

d'iniciatives que vetllin per la preservació del medi"

- **Ens deia al principi que la col·laboració amb l'associacionisme del Berguedà és un puntal important del seu projecte?**

- Sí. Ens volem obrir a tothom, però ens agrada poder teixir xarxa amb les activitats que es fan al mateix territori, i que les entitats i les persones de la comarca també sàpiguen que poden comptar amb nosaltres, que se sentin seu aquest lloc tan emblemàtic.

- **Per què creu que és important que els berguedans donin suport a tots aquests fronts que han sortit des dels sectors més ecologistes a favor de la natura i del medi ambient i en contra de projectes com la incineradora o el desenvolupament de Coll de Pal?**

- Perquè el territori és un bé escàs i creiem que l'especulació i la destrucció del territori no va a favor de ningú. Cal fer la que la gent que visqui al territori tingui unes vides dignes. Per la nostra part, creiem que s'ha de mantenir aquest refugi tal com estava, i recuperar-ne la memòria històrica.

Xalet-refugi dels Rasos de Peguera. Foto: Pilar Màrquez Ambròs

- **Tenen previstes actuacions de millora a l'edifici?**

- Farem actuacions per a la millora de l'eficiència energètica. Volem renovar el sistema de

calefacció de la sala del menjador, tancar la llar de foc i posar un vinil perquè tota aquesta part de baix s'escalfi amb aire calent. Hem fet millores de les habitacions, hem comprat fundes, nòrdics, entre altres. A la llarga, si tot això tira endavant, anirem fent reformes, conjuntament amb el Centre Excursionista Montserrat, que n'és el propietari.

- La falta d'aparcament és un problema a resoldre?

- Quan neva sí que ens estem trobant que el prat de baix és tot de pedra i sorra, això vol dir que costa moltíssim de netejar. Vam demanar la màquina llevaneu però en principi no sabem si pot baixar o no. La veritat és que davant del refugi tenim l'aparcament limitat, si no es deixa aparcar a la carretera, s'ha de trobar la manera que la gent que té pernòctes, pugui venir. A més a més, ens hem trobat que si els Mossos d'Esquadra tanquen l'accés de la carretera, la gent que té reserves al refugi no pot arribar-hi. Són qüestions que hem de plantejar com resoldre en el futur.

- Tenen previst fer activitats per posar en valor la memòria històrica i el paper de la dona als refugis. Creu que la figura de la guarda de muntanya està poc visibilitzada?

- Sí, normalment la figura del guarda està molt masculinitzada i la imatge que en tenim se centra molt en l'home i no en la dona. Aquest mateix refugi ha tingut moltes dones guarda, i moltes persones que hem anat coneixent, ens han dit que tenien una tieta o una àvia que era guarda de muntanya. Estem pendents de fer un recull de memòria històrica en aquest aspecte, a més d'en altres, perquè creiem que és un valor que s'ha de posar de manifest. Segurament una dona fa aquesta tasca des de l'empatia.

Amb la col·laboració de la revista Sorora sobre l'esport femení, en un futur pròxim farem un col·loqui o un debat amb diverses dones que estem en el món del refugi de muntanya.

"Normalment la figura del guarda està molt masculinitzada i la imatge que en tenim se centra molt en l'home i no en la dona"